

سیستان و بلوچستان پتانسیل راه اندازی رشته های اقتصادمحور تخصصی را دارد

۹ با توجه به سابقه شما در حوزه آموزشی، رابطه آموزش و توسعه اقتصادی را چگونه می بینید؟

اگر بخواهیم تولید، اشاعه و بهره گیری از دانش و مهارت را در جهت توسعه اقتصادی به کار بگیریم، نیازمند همکاری، تعامل و یادگیری بازیگران متعدد استانی و فرا استانی هستیم. دانش و مهارت در میان خرده سیستم های اجتماعی جریان پیدا می کند و از این طریق بر نوآوری و پایه دانشی و مهارتی جامعه تاثیر می گذارد. تبادل دانش و مهارت میان چهار خرده سیستم زیر مسیر توسعه استان را رقم می زند: نظام آموزشی شامل مدارس، دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی (سرمایه انسانی)، نظام اقتصادی شامل صنایع، بنگاه ها، بانک ها و خدمات کسب و کار (سرمایه اقتصادی)، نظام سیاسی که قوانین و جهت گیری منطقه را در حال و آینده تعیین می کند (محیط سیاسی و قانونی)، نظام مدنی که دو نوع سرمایه را فراهم می کند: سنت ها، باورها و ارزش های مبتنی بر فرهنگ (سرمایه اجتماعی) و رسانه ها نظیر رادیو و تلویزیون، روزنامه و ... (سرمایه اطلاعات).

۹ تربیت نیروهای متخصص و ماهر در استان در چه شرایطی است؟

دانشگاه های بسیار متنوعی در استان فعال است که دانشگاه سیستان و بلوچستان به عنوان قدیمی ترین و شاخص ترین دانشگاه استان شناخته می شود که ظرفیت علمی و دانش قابل قبولی داشته و دامنه رشته های متنوعی در این دانشگاه دایر می باشد. این دانشگاه به عنوان قطب علمی استان شناخته می شود و پتانسیل ظرفیت سازی بسیاری دارا است. از طرف دیگر دانشگاه فنی حرفه ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی نیز در استان به تربیت تکنسین ماهر می پردازند که به عنوان مراکز مهارت محور مطرح می باشند و به دلیل محدودیت در زیرساخت فناوری و مهارتی در فاز در حال توسعه قرار دارند.

رشته های دانشگاهی استان عمدتاً در حوزه علوم انسانی، فنی و مهندسی عمومی تمرکز یافته اند. در حالی که یکی از مزیت های استان در زمینه خدمات (به ویژه بازرگانی) است. رشد سریع رشته های دانشگاهی، تناسب بازار کار و رشته های تحصیلی را برهم زده است. در صورتی که می بایست به تناسب نیاز منطقه، رشته های تحصیلی مشخص شده و دانشجویان به سمت رشته های مورد نیاز سوق داده شوند.

۹ نظر شما درباره ارتباط رشته های دانشگاهی استان و صنایع فعال برای تامین نیروی انسانی چیست؟

بخشی از رشته های تحصیلی در استان مبتنی بر مزیت های نسبی استان نبوده و گسست میان رشته ها و نیازهای صنعت و جامعه به این شکاف افزوده است. برای مثال علی رغم آنکه استان سیستان و بلوچستان در حوزه انرژی تجدید پذیر، گیاهان دارویی، محیط زیست، هنر و ... دارای پتانسیل است ولیکن رشته های کاربردی در این حوزه یا شکل نگرفته و یا به صورت محدود می باشد. در بخش آموزش های مهارتی هم تنها 18 درصد از رشته ها در حوزه خدمات بازرگانی که بخش مزیت دار استان محسوب می گردد تمرکز یافته است. سیستان و بلوچستان در بخش کشاورزی و کشت میوه های گرمسیری نیز دارای مزیت می باشد که این رشته صرفاً به همراه زیربخش های متنوع مانند پرورش خرما در مراکز فنی و حرفه ای این استان آموزش داده می شود و علیرغم ظرفیت های مناسب استان، آموزش های متناسب با حوزه خدمات بازرگانی، بازاریابی، بسته بندی و نگهداری مواد غذایی و خشکبار و حمل و نقل در نهادهای

۹۹ دانشگاه استان سیستان و بلوچستان برای ادامه تحصیل دانشجویان، مشکلی ندارد؟

با توجه به پتانسیل‌های استان سیستان و بلوچستان در زمینه‌های صنعتی، معدنی، کشاورزی، خدمات و صنایع خلاق بسیاری از رشته‌های تخصصی در این حوزه‌ها صرفاً تا مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های استان تدریس می‌شود و بایستی رشته حوزه‌های اقتصاد محور بصورت تخصصی در دانشگاه‌های استان راه‌اندازی شود.

۹۹ همکاری دانشگاه‌های استان برای توسعه آموزشی چطور پیش می‌رود؟

ایجاد اشتغال پایدار در سیستان و بلوچستان تابع ارتقا مهارت‌های فنی و تخصصی و ارتقا سرمایه انسانی در استان است. به عبارتی حرکت دانشگاه‌ها در استان سیستان و بلوچستان از یک دانشگاه نسل اول و دوم به دانشگاه نسل سوم و چهارم (یک دانشگاه کارآفرین و ارزش‌آفرین و جامعه محور) و حرکت سازمان فنی حرفه ای از یک نهاد آموزشی به یک نهاد مهارت محور، می‌تواند بسترساز توسعه اشتغال استان باشد.

سه قلمرو نهادی دانشگاه، صنعت و دولت در فرآیند نوآوری همپوشانی دارند و نقش‌هایشان با یکدیگر تداخل پیدا می‌کند. دانشگاه علاوه بر فعالیت‌های سابق، مأموریت کارآفرینی و توسعه نوآوری را هم بر عهده دارد و به فعالیت‌های اقتصادی نوآورانه می‌پردازد. در مقابل صنعت به فعالیت‌های تولید و توزیع دانش می‌پردازد و دولت به سرمایه‌گذاری‌های مخاطره‌آمیز در زمینه‌های تولید دانش، نوآوری و تولید کالا و خدمات یارانه تقاطعی می‌پردازد. در این الگو نظام نوآوری پویاتر است. چهار طرح متعارف در دانشگاه‌های استان به منظور توسعه آموزش و مهارت‌ها پیشنهاد می‌گردد در راستای تقویت ارتباط دانشگاه و صنعت در قالب طرح اینترن شپ، طرح اکسپرن شپ، طرح کارآموزی و طرح کو‌آپ که باید مدل اجرایی مناسب در ارتباط بین دانشگاه‌های استان و صنعت براساس طرح‌های ذکر شده به وجود آورد.

۹۹ تربیت نیروهای متخصص بومی برای صنایع استان در چه وضعیتی است؟

دفاتر تحقیق و توسعه علاوه بر استقرار در مراکز صنعتی باید در مراکز دانشگاهی و فناوری مستقر شده تا نیازسنجی نیروی انسانی فنی و مهارتی صورت گرفته و جذب نیروهای نخبه و دارای مهارت دانشگاهی به صورت هدفمند صورت پذیرد. همچنین علیرغم توسعه نظام تسهیلگری اجتماعی در استان و وجود مشکلات حاشیه‌نشینی، فقر درآمدی و ضریب باسوادی اندک، اما خروجی آن تقویت نظام نوآوری اجتماعی نبوده است و نیاز به معماری و بازطراحی و تقویت نظام تسهیلگری اجتماعی و نوآوری اجتماعی و تربیت نیروهای متخصص مرتبط با صنایع استان به‌خوبی مشهود است.

